

Column: Agenda 2010 - topsportmentaliteit

Kritiek op Duitse 'loondumping' niet terecht

Achtergrond - 20 maart 2013

Na jaren van *Reformstau* en verschillende nominaties als 'zieke man van Europa' heeft Duitsland tien jaar geleden de schuld bij zichzelf gezocht. Net als een topsporter met een goed plan - in dit geval hervormingsprogramma Agenda 2010 - en een beetje geluk is Duitsland uit de crisis gekomen, betoogt ING-econoom Brzeski.

In een ver verleden deed ik nog enthousiast aan topsport. Een van de lessen van topsport is dat alles gericht is op het ultieme doel. De belangrijkste wedstrijd van het jaar of soms zelfs van jaren. Als topsporter leer je dan ook minstens twee dingen: één, heb een goed plan en hou eraan vast en twee, laat je niet afleiden door omstandigheden waar je zelf geen greep op hebt, zoals tegenstanders, scheidsrechters of het weer. In sommige Europese landen lijkt die topsportmentaliteit te ontbreken.

Agenda 2010

Blijkbaar geïnspireerd door de tiende verjaardag van de Duitse Agenda 2010 - het hervormingsplan van voormalig bondskanselier Schröder - afgelopen week, heeft de kritiek op de onwenselijke Duitse 'loondumping' een nieuw leven gekregen. De loonmatiging in Duitsland de afgelopen jaren heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het terugwinnen van internationale concurrentiekracht.

Sinds het begin van de Agenda 2010 zijn de lonen in Duitsland per jaar gemiddeld met 1,7 procent gestegen, reëel slecht met 0,1 procent. De grootste inhaalslag werd tussen 2003 en 2008 gedaan, toen de reële lonen met 0,3 procent per jaar daalden. De loonmatiging werd ook bereikt door een uitbreiding van de lagelonensector. Tussen 2003 en 2009 ontstonden nieuwe banen, bijna uitsluitend daar.

Economische groei door loonmatiging? Dit is een zeer kortzichtige kijk op de Duitse economie van de afgelopen jaren. De Agenda 2010 had als doel de arbeidsmarkt flexibeler te maken en het stelsel van sociale zekerheid op een houdbaar pad te krijgen. De belangrijkste pijlers van de hervormingen waren het verminderen van zowel de hoogte als de looptijd van de uitkeringen voor

werklozen, de privatisering van de arbeidsbemiddeling en een verlaging van loonbelastingen.

Groeimotor van Europa

Maar behalve de Agenda 2010 speelden ook andere factoren een belangrijke rol: geluk (de opkomst van de Chinese economie als belangrijke exportmarkt) en privé-initiatieven (herstructureringen en outsourcing in het bedrijfsleven).

Inmiddels is de Duitse economie niet alleen een groeimotor voor Europa, maar is sinds 2010 het aandeel van lagelonenbanen in de economie bijna constant gebleven. Werkgelegenheid ontstaat weer in de 'normale' arbeidsmarkt.

Ook het probleem van (te) lage lonen lijkt vanzelf te verdwijnen. Zonder buitenlandse hulp. De reële lonen stegen het afgelopen jaar met bijna 1 procent en zullen ook dit jaar verder stijgen. Bovendien zijn ondertussen alle politieke partijen voorstander van een vorm van minimumloon.

Als bedrijven zich niet aan Europese arbeidswetten houden, moet dat worden aangekaart. Of het nu in Duitsland is of elders. Duitsland nu van loondumping beschuldigen gaat echter te ver en is een te eenvoudige kijk op de Duitse hervormingen. Na jaren van *Reformstau* en verschillende nominaties als 'zieke man van Europa' heeft Duitsland tien jaar geleden de schuld bij zichzelf gezocht. Net als een topsporter met een goed plan en een beetje geluk, is Duitsland uit de crisis gekomen.

Elk succes heeft schaduwkanten, maar een beetje meer topsportmentaliteit zou in sommige landen geen kwaad kunnen.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3143/column-agenda-2010-topsportmentaliteit>